

Урок № 5. Робота з дитячою книжкою. Оксана Луцківська «Де талісман класу» (Уривок з повісті «Сева і Ко. Шкільні історії»)

Мета: продовжувати знайомити учнів з творами українських письменників; досліджувати та аналізувати прочитане; визначати зачин, основну частину, кінцівку; навчати помічати незвичайне у звичайному; удосконалювати навички правильного виразного читання; розвивати зв'язне мовлення, уяву, фантазію учнів, збагачувати словниковий запас, розширювати світогляд учнів; виховувати любов до рідного слова.

Обладнання: мультимедійний комплект.

Хід уроку

1. Організація класу.

Створення позитивного психологічного клімату класу.

2. Мотивація навчальної діяльності.

3. Актуалізація опорних знань.

4. Вивчення нового матеріалу.

Демонстрація навчальної презентації.

Слайд 2. Емоційне налаштування.

Клас наш радо вас вітає!

Настрій кожен гарний має?

Станьмо разом в дружне коло!

Привітай нас, рідна школо!

Добрий день!

Слайд 3-5. Читацька розминка. Відгадування загадок.

Сьогодні
08.09.2022

Читацька розминка. Відгадування загадок.

Як веселка кольорова,
Має здібності до мови.
Слово пташці цій скажіть –
Повторить вона його вмить.

Пануга

Сьогодні
08.09.2022

Читацька розминка. Відгадування загадок.

Народилось їх багато,
Є в них мама, є в них тато,
Менші, ніж заморські свинки,
Ці пухкі, малі тваринки.

Хом'яки

Сьогодні
08.09.2022

Читацька розминка. Відгадування загадок.

У сорочці кам'яній
Ходить все життя одній.
Точно, що не птаха.
Хто це?

Черепаша

Слайд 6. Рухлива вправа для очей.

<https://www.youtube.com/watch?v=Y4ACKy08GI0>

Слайд 7. Повідомлення теми уроку.

- Сьогодні на уроці ми познайомимося з твором молодої письменниці Оксани Луцевської «Де талісман класу».

Продовжимо вчитися досліджувати текст, визначати зачин, основну частину, кінцівку.

Слайд 8. Знайомтесь – дитяча письменниця Оксана Луцевська (1982 р.)

Сьогодні
08.09.2022

Знайомтесь – дитяча письменниця Оксана Луцевська (1982 р.)

Оксана Луцевська –
дитяча письменниця,
перекладач.

Слайд 9. Стіна слів. Словник.

Талісман — предмет, що за уявленнями людей має чудодійну силу та приносить його власникам удачу, оберігає від небезпеки.
Синонім — амулет.

Слайд 10-18. Опрацювання тексту Оксани Луцевської «Де талісман класу». Читання тексту вчителем.

Сьогодні
08.09.2022

Опрацювання тексту Оксани Луцевської «Де талісман класу».
Читання тексту вчителем.

ДЕ ТАЛІСМАН КЛАСУ
(Уривок з повісті «Сева і Ко. Шкільні історії»)
Ранок був дощовий. Мрячно і прохолодно. У такі дні дуже хочеться спати. Сева прийшов до класу першим. Тато підкинув його до школи на авто, щоби син не змок під дощем. Отож, схиливши голову на парту, Всеволод Дудка куняв.
Крізь сон Севі почулося, нібито до класу хтось тихцем увійшов і так само нечутно вийшов, але хлопець спав таким солодким сном, що не міг продерти очі. Ось він біжить по полю, під ногою

вилискує новенький м'яч, легенький вітерець перебирає волосся. Ще одна мить — і Сева заб'є гол у ворота суперника...

— Севе! — почулося просто біля вуха. — Севе! Всеволодові здалося, що то голос вболівальника. Близько-близько, ось-ось той голос вибухне радісним криком: г-о-о-о-л!

— Дудка, — хтось шарпав його за плече, — Севе, черепаха! Всеволод розплющив очі. Перед ним стояла однокласниця Маринка.

— Черепаха! Черепаха! — показуючи рукою на підвіконня, **лементіла дівчинка**.

— Що? — Сева ніяк не міг второпати, де поділися уболівальники. — Це ти мене черепахою називаєш?

— Тю, Дудка! Нашої черепахи не стало! Всеволод нарешті отямився, тоді роззирнувся. За партами вже сиділо кілька дівчат і хлопців.

— Ти прийшов першим, — торохкотіла Марина, — от я й подумала, що, може, ти бачив черепаху.

— Гм... — Всеволод підійшов до акваріума й важко придивився: кришку було відсунуто, а від черепахи не лишилось і сліду.

Раптом Всеволод згадав чиїсь кроки по класу і тихий брязкіт... Ключів чи портфельної застібки?

Значить, той, хто пробрався до акваріума, нишком дістав черепаху, сховав її до портфеля й так само непомітно вислизнув із класу. Всеволод повернувся, дивлячись на **спантеличених однокласників**. «Хто ж у нас носить портфеля?» — міркував він.

— Ой, — раптом забідкалася Марина, — це ж треба, яка халепа!

— Яка? — буркнув Іван Вус.

— Яка-яка? Та, щоб ти знав, ця черепаха жила в нашій школі ще до того, як ми з вами народилися. Це талісман нашого класу! — вела Марина.

— Завдяки їй ми і у змаганнях, і в олімпіадах перемагали. Черепаха, Іване, — символ мудрості та наполегливої праці. А тепер її нема, талісмана нашого нема! — і, будучи від природи меланхолійною мрійницею, дівчинка закотила очі й бухнулася на сидіння. — Що тепер буде? Що?

— Що буде? Що? — перепитали слідом за Мариною й інші однокласники.

❖ Які у вас здогадки щодо зникнення черепахи?

Учні потроху сходилися, розгортали сушитися парасолі, скидали куртки та плащики й витріщалися на акваріум, дізнавшись про новину. Невдовзі всі однокласники були збентежені й насторожені. Марина ж і далі **співала свої пісні**.

— Яка халепа, — хапалася вона за голову. — Який жах...

— Послухайте, а черепаха не могла вибратися з акваріума сама? — запитала Ніна.

— Ні, — відповів Юрко. — Вода є, їжа є. То навіщо?

— Дійсно, — підтвердив Сева.

— Мабуть, це якийсь знак? Ще й день, бачте, який, — не вмовкала Марина. — Щось має трапитися. Це знак... Ой, недобре...

Здавалося б, не було чого так хвилюватися: ну, черепаха, ну, зникла... Ну, Марина розвела паніку. Та менше з тим. А втім, черепаха справді вже досить довго жила в їхньому класі. Класний керівник і учні пишалися, що їм дозволено її доглядати, отож жартома називали черепаху талісманом. Тепер діти переживали... Ще б так! Марина згустила барви й

навіяла на всіх якусь неочікувану тривогу.

Сева, Юрко й Ніна опитали однокласників, хто й коли востаннє бачив черепаху, але всі погодилися, що лишень вчора спостерігали, як черепаха своїми кумедними лапками перебирала камінці на дні акваріума.

Всеволод уже надцять разів пошкодував, що дозволив собі задрімати перед початком уроків. Якби не спав, то, без сумніву, піймав би злодія на гарячому.

— Та кому треба красти черепаху? І, головне,

навіщо? — супив чоло Сева.

— То заздрість, — слізю кивала Марина. — Заздрість. Адже наш клас передовий з навчання серед п'ятих класів не тільки нашої школи, а й усього району. — Ні-ні. Щось тут не так, — повторював Сева. Кожен у класі поділився своїми здогадами щодо таємничого зникнення «талісмана» і можливих від того наслідків. Вичерпавши весь запас передбачень, учні позавмирили за партами.

❖ Що може бути далі?

Слайд 19. Прочитайте слова, правильно ставте наголос. Назвіть орфограми, які є в словах.

продёрти	спантеличених
ви́ліскує	забідка́лася
вболіва́льника	мрійни́цею
ша́рпав	меланхолі́йною
лементі́ла	бухну́лася
второпати́	витріща́лися
отямив́ся	неочікува́ну

Слайд 20. Фізкультхвилинка

https://www.youtube.com/watch?v=5Fvv_gjcMiA

Слайд 21-26. Опрацювання тексту Оксани Луцевської «Де талісман класу». Читання тексту вчителем.

Зателенькав дзвінок. Ось-ось мала увійти вчителька. Збігло п'ять хвилин, тоді десять, а вчителька не з'явилася.

— А я вам казала, — зауважила Марина. — Почалося!

Однокласники сполохано презирнулися. Раптом із коридору почулися кроки, а за мить до класу увійшов завуч.

— Діти, — почав він, — ваша вчителька сьогодні відпросилася, а на заміну їй прийшла, — завуч виглянув за двері, — студентка-практикантка Тетяна Іванівна.

Вона майбутня вчителька біології і розкаже вам щось цікавеньке. А ви вже, будьте ласкаві, слухайте! Прошу вітати!

Студентка наблизилася до столу.

— Доброго дня, доброго дня вам! — висока струнка дівчина кивала головою навсібіч.

Тепер частина класу дивилася на Тетяну Іванівну, друга ж частина очима проводжала завуча. Зненацька Сева помітив, як хтось із коридору зазирнув у шпарину дверей. Це його насторожило.

Тетяна Іванівна розгорнула журнал для підскочила з неймовірним зойком! Волосся їй стало дибки.

— Що це? — розвела вона тремтячими руками. — Що це таке?

— Че-ре-па-ха! — пролунало з-за дверей, і до класу заскочили Петренко з Недільським.

Усі завмерли. Марина зажмурила очі.

— Зараз щось трапиться, — зойкнула вона. Петренко й Недільський підбігли до стільця і радісно піднесли черепаху в повітря.

черепаху! А ми ж весь ранок шукали... Тетяна Іванівна підійшла до хлопців: — Ой, яке миле створіннячко, — затьохкала вона. — Діти, дивіться, яка прекрасна черепаху. Але ж вона, мабуть, має бути в акваріумі, — і поклала черепаху у воду.

Ніна по-вчительськи звернулася до Петренка з Недільським.

— І як це розуміти, хлопці?

— Ми вчора її годували, тож і дістали з акваріума, — пояснював Недільський. — А потім побачили з вікна, як Вус гола забив хлопцям з 6-Г, то ми на радощах вибігли, а про черепаху геть забули.

— Коли згадали, було пізно, — втрутився Петренко. — Школу вже зачинили. Тож і довелося чатувати з раннього ранку.

— Значить, то ви ходили? — запитав Сева.

— Ми! А хто ж? Шукали черепаху. І де її носило? Хлопці підбігли до акваріума.

— Вона злякалася. Тож і хотіла заховатися на стільці, — зауважила студентка-практикантка. — Адже середовище було для неї незнайомим. От вона й принишкла тут та й довго не могла б сидіти, якби вас відпустили з цього уроку.

— Ох, усе що робиться — на краще, — видихнула Марина. — А могло й бути значно гірше. Нам пощастило з талісманом, — обернулася вона до всіх. — Я ж вам казала!

Потому Тетяна Іванівна заходила розповідати дітям про загадковий світ плазунів. Усі її уважно слухали. Та лише Сева думав про забитий Вусом гол, а ще Марина час до часу додавала до вчительських слів, мовляв, пам'ятайте, яка мудра в нас черепаха.

Слайд 27. Прочитайте слова, правильно ставте наголос. Назвіть орфограми, які є в словах.

Сьогодні 08.09.2022

Прочитайте слова, правильно ставте наголос. Назвіть орфограми, які є в словах.

зателенькав	чатувати
з'явилася	акваріума
сполохано	практикантка
навсібіч	середовище
створіннячко	принишкла
затюхкала	пощастило
пояснював	заходилася

Слайд 28. Читання тексту учнями. Робота в парах. Бесіда за змістом тексту з елементами вибіркового читання.

Сьогодні 08.09.2022

Читання тексту учнями. Робота в парах. Бесіда за змістом тексту з елементами вибіркового читання.

- ❖ Де відбувався описаний випадок?
- ❖ Назви дійових осіб оповідання.
- ❖ Хто з них сіяв /сіяла паніку, хто звинувачував /звинувачувала себе в тому, що черепаха зникла? Хто насправді завинив/завинила?
- ❖ Чи справдилися твої очікування щодо подальшого розвитку подій?
- ❖ Знайдіть в оповіданні зачин, основну частину кінцівку.

Слайд 29. Які епізоди тексту відображено на малюнках?

Сьогодні 08.09.2022

Досліджуємо будову тексту, шукаємо частини тексту. Робота в групі.

❖ Знайдіть в оповіданні зачин, основну частину, кінцівку.

Зачин	Основна частина	Кінцівка
1. Сон Севи. 2. Зникнення черепахи.	3. Сева згадав про чийсь кроки. 4. Зникнення талісману класу. 5. Поява студентки-практикантки.	6. Талісман знайшовся.
		

Слайд 30. Досліджуємо будову тексту, шукаємо частини тексту. Робота в групах.

Сьогодні
08.09.2022

Як ви розумієте виділені вислови? Доберіть до них близькі за значенням.

лементіла дівчинка → вигукувала

спантеличених однокласників → розгублених

співала свої пісні → продовжувала

заходилася розповідати → почала

Слайд 31. Як ви розумієте виділені вислови? Доберіть до них близькі за значенням.

5. Закріплення вивченого.

6. Підсумок.

7. Рефлексія.

Сьогодні
08.09.2022

Рефлексія. Вправа «Відкритий мікрофон».

- Сьогодні я прочитав (ла) про...
- Було цікаво дізнатися...
- Було складно...
- Я зрозумів(ла), що...
- Тепер я зможу...
- Я навчився(лася)...
- У мене вийшло...
- Я зміг (змогла)...

Слайд 32. Рефлексія. Вправа «Відкритий мікрофон».

Слайд 33. Пояснення домашнього завдання.